

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

Altmış beşinci İçtima

22.8.1337 Pazartesi

Münderecat

	Sayfa		Sayfa
1. — Zaptı sabık hulâsası	68	derildiğine dair Adliye Vekâleti tezke- resi ve Adliye Encümeni mazbatası	69:71
2. — Âzayi kiram muamelâtı	69	2. — Hiyaneti vataniyeden mahkûm Hisarlı köyünden Eğri Alioğullarından Mehmedoğlu Mehmed hakkındaki evrakı hükmiyenin gönderildiğine dair Adliye Ve- kâleti tezkeresi ve Adliye Encümeni maz- batası	71:72
1. — Mebuslardan bâzılarına izin ve- rilmesine dair Divanı Riyaset kararı	69	3. — Hiyaneti vataniyeden mahkûm Çolak Hacı namı diğer Artık Ömeroğlu Mevlûd hakkındaki evrakı hükmiyenin gönderildiğine dair Adliye Vekâleti tezke- resi ve Adliye Encümeni mazbatası	72:73
2. — Yozgad Mebusu Süleyman Sırrı Beye cephede çalışmak üzere mezuniyet verilmesi	69	4. — Hiyaneti vataniyeden mahkûm Hacı Mehmedoğlu Abdullah ve Mehmedoğ- lu Topal İdris hakkındaki evrakı hükmiye- nin gönderildiğine dair Adliye Vekâleti tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatası	73:74
3. — Takrirler	68		
1. — Karahisarı Sahib Mebusu Mehmed Şükrü Beyle arkadaşlarının Kars'ta top- lanacağı haber alınan konferans hakkında bir hafi celse akdedilerek Hükümetten iza- hat alınmasına dair takriri	68:69		
4. — Mazbatalar	69		
1. — Hiyaneti vataniyeden mahkûm Hotoyran köyünden Alabıykoğlu Ali bin Mehmed hakkındaki evrakı hükmiyenin gön-			

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati :

REİS — Reisisani Doktor Adnan Beyefendi

KÂTİP : Ragıb Bey (Kütahya)

REİS — Celseyi açıyorum. Zaptı sabık hulâsası okunacak.

(Zaptı sabık hulâsası okundu.)

1. — ZAPTI SABIK HULÂSASI

Birinci Celse

Adnan Beyefendinin tahtı Riyasetlerinde saat üçte biliğtime zaptı sabık hulâsası kıraat ve aynen kabul olundu.

Ankara'ya vürudetmiş olan kıtaatı askeriye-yi ziyaret eden heyet namına Trabzon Mebusu Ali Şükrü Beyin beyanâtı istima olundu. Kastamonu Mebusu Besim, Tokad Mebusu İzzet ve Hamdi beylerle Sivas Mebusu Taki Efendiyeye mezuniyet itası tensibedildi. Batum Mebusu Akif Beyin dairei intihabiyesindeki vazifesinin hitam bulduğuna dair Divanı Riyaset kararı kabul olundu. Erzincan Mebusu Mir Hasan Beyin gaybubetine dair mazereti meşru telâkki edildi. Cephenin görülmiyen yerlerini ziyaret etmek üzere evvelki heyetten Divanı Riyasetçe tek zatın intihabı muvafık görüldü. Kütahya Mebusu Cemil Beyin bütçe açığına dair teklifi kanunisi Lâyiha Encümenine havale ve elviyei selâsede vergilerin sureti cibayetine dair teklifi kanununin ruznameye alınması tensibedildi. Hiyaneti vataniye ile mahkûm Camgöz Sabri, Nevşehirli Hüseyin Hüsnü, idama mahkûm Konyalı Abdurrahman, Konyalı Eyüboğulu Ali, Hoca Cihanlı Arif, Alibey Höyükü karyesinden Mehmed, Zeytinci Hacı Alioğlu Ömer, Konyalı Cansız Mehmed ve rüfekası, Ilgın'm Çekil karyesinden Mahmudoğlu İsa, ihtiyat zâbit vekili Mustafa Kemal ve refikleri, Konyalı Kör Ziya ve refikleri, Ilgınlı Ahmedoğlu İsmail, Ilgın'm Bolucuk karyesinden Hüseyin hakkındaki Adliye Encümeni mazbataları tasdik ve Aksaray'da Eskil karyesinden Hacı Receb Efendi, Hotovran köyünden Alabr-

yıkoğlu Ali ile rüfekası hakkındaki mazbata; esbabı sübutiye-yi tamamiyle câmi olmadığından tekrar Adliye Encümenine havale olunarak teneffüs için celse tatil olundu.

İkinci Celse

Adnan Beyefendinin tahtı Riyasetlerinde bilinikat elviyei selâse vergilerinin tarzı cibayeti hakkındaki lâyihai kanuniyenin müzakeresi icra edilerek 1 nci ve 3, 5, 6 nci maddeleri aynen, 2 nci madde tadilen kabul ve Kars Mebusu beylerin teklifi dördüncü madde olarak kanuna ilâve ve heyeti umumiyesi tâyini esami ile reye vaz'olundu. Erzurum Mebusu Asım Beyeye mezuniyet itası tensibolunarak celsei hafiyeye geçildi.

(Üçüncü celse hafidir)

Dördüncü celse

Adnan Beyefendinin tahtı Riyasetlerinde biliğtime Elviyei selâsede verginin tarzı cibayeti hakkındaki Kanunun 161 rey ile kabul olduğu tebliğ ve bayram münasebetiyle Meclisin Ağustosun 22 nci Pazartesi gününe kadar tatili kabul olunarak yevmi mezkûrda içtima edilmek üzere akşam saat 7 de celseye nihayet verildi.

Reis	Kâtip	Kâtip
Dr. Adnan	M. Ragıb	_____

REİS — Efendim, zaptı sabık hakkında söz istiyen var mı? Kabul edenler lütfen el kaldırsın. Kabul edildi efendim.

3. — TAKRİRLER

2. — *Karahisarı Sahib Mebusu Mehmed Şükrü Beyle arkadaşlarının, Kars'ta toplanacağı haber alınan konferans hakkında bir hafi celse akdedilerek Hükümetten izahat alınmasına dair tahriri*

REİS — Efendim, 15 arkadaşın imzasıyla bir tahrir var.

Büyük Millet Meclisi Riyaseti Celilesine

Kars'ta bir konferans akdedileceği ve mezkûr konferansa Büyük Millet Meclisi murahhaslarının da iştirak edeceği haber alınmaktadır. Mezkûr konferans hakkında bugün bir celsei hafiye akdiyle Hükümetin izahat vermesini teklif eyeriz.

21 Ağustos 1337

Karahisarı Sahib	Karahisarı Sahib
Mehmed Şükrü	Hulûsi
Konya	Gazianteb
Vehbi	Yâsin
Karahisarı Sahib	Gazianteb
Nebil	Şahin
Amasya	Urfa
Hamdi	Hayali
Marag	İçel
Mehmed Hasib	Mehmed Sâmî
Burdur	İzmir
Mehmed Akif	Süleyman
Karesi	Kângırı
Vehbi	Behçet
Erzurum	
Süleyman Necati	

REİS — Celsei hafiye akdini kabul edenler lütfen el kaldırsın. Kabul edildi.

2. — AZAYI KIRAM MUAMELÂTI

1. — *Mebuslardan bâzılarına izin verilmesine dair Divanı Riyaset kararı*

REİS — Efendim mezuniyet hakkında Divanı Riyaset kararları var.

Heyeti Umumiyyeye

Amasya Mebusu Doktor Asım Beyin mazereti katiyesine mebni üç ay müddetle mezun addi hususuna Divanı Riyasetçe karar verilmiş olmakla keyfiyet Heyeti Umumiyyenin nazarı tasvibine arz olunur.

Büyük Millet Meclisi Reisisani
Vekili
Faik

REİS — Amasyo Mebusu Doktor Asım Beye üç mah müddetle mezuniyet verilmesini kabul edenler el kaldırsın. Kabul edildi.

Salih Efendi Siird'in, üç mah mezuniyetini kabul edenler lütfen el kaldırsın. Kabul edildi.

Sadık Bey Kırşehir'in, iki ay mezuniyetini kabul edenler lütfen el kaldırsın. Kabul edildi.

Sırrı Bey Ergani'nin, on beş gün mezuniyetini kabul edenler lütfen el kaldırsın. Kabul edildi.

Hakkı Bey Ergani'nin, on beş gün mezuniyetini kabul edenler lütfen el kaldırsın. Kabul edildi.

2. — *Yozgad Mebusu Süleyman Sırrı Beye cephede çalışmak üzere mezuniyet verilmesi*

SÜLEYMAN SIRRI B. (Yozgad) — Reis Bey bendenizin bir tahririm var, lütfen okuyunuz.

Huzuru Celili Riyaset Penahiye

Müdafaai istiklâl ve muhafazai vatan uğrunda çarpışan mukaddes ve Millî Ordunun saf-ları arasında âciz bir nefer sıfatıyla bulunmak ve bu mücahedei milliyeye fiilen iştirak ve atımla, silâhımla hareket etmek üzere emirlerine âmade bulunduğumun Meclisi Âlinin müsaadesiyle Başkumandan Paşa Hazretlerine arz ve iş'ar ve neticesinin âcizlerine iblâğımı rica eylerim.

22 Ağustos 1337

Yozgad Mebusu

Süleyman Sırrı

REİS — Efendim, bu tahriri muvafık görenler lütfen el kaldırsın. Kabul olundu.

4. — MAZBATALAR

1. — *Hiyaneti vataniyeden mahkûm Hotoyran köyünden Alabıykoğlu Ali bin Mehmed hakkındaki evrakın gönderildiğine dair Adliye Vekâleti tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatası*

REİS — Efendim, hiyaneti vataniye ile mahkûm Alabıykoğlu Ali hakkında Adliye Encümeni mazbatası vardır.

Adliye Encümeni mazbatası

Hiyaneti vataniyeden dolayı Sultaniye kazasının Hotoyran karyesinden Alabıykoğlu Ali'nin üç sene kalebendedilmesine dair Konya Bidayet mahkemesinden sâdır olan 13 Nisan 1337 tarihli 219 numaralı ilâm ve evrakı müteferriasi encümenimizce tetkik ve mütalâa olundu.

Hükmü mezkûr usul ve kanuna muvafık ve esbabı mucibeye müstenid olduğundan tensib olunmakla Heyeti Umumiyyeye tevdi kılınır.

Reis	Mazbata Muharriri	
Eskişehir	Sinob	
Abdullah Azmi	Mehmed Şevket	
Kâtip	Âza	Âza
Kângırı	Konya	Sinob
Neşet Nâzım	Refik	Muhalifim
		Hakkı Hami
Âza		Âza
Antalya		Konya
Halil İbrahim		Musa Kâzım

SİDKİ B. (Malatya) — Hüküm okunsun.
REİS — Fıkrai hükmiyyeyi okuyalım.

Fıkrai hükmiye

İcabı keyfiyet bilmüzakere: Her ne kadar maznununaleyhimden Alabıyıköğlü Ali Efendi külliye inkârı cürüm ile ancak karyelerine gelen birtakım eşkıyanın hayvanat ve sairelerini sirket etmek ve saire gibi ahvale cüretlerinden dolayı Ereğli Şube Binbaşısının emri şifahisine imtisalen müstekilerin dahi ahvalinden biliştibah bundan dolayı silâhlarını almış olduğunu müdafaaten dermeyan etmekte ise de müstekilerin tâyini şahsi ile vukubulan şikâyatına ve şuhudu müstemeanın başlıca şahadatı merkurum Ali Efendinin silâh almak ve saire gibi efale cüret ettiğine mütedair olup makamı iddiadan Muhtar Hacı Mehmed'in dahi tâyini cezası talep ve iddia edilmiş ve Hacı Mehmed'in de o esnada hazır bulunduğu şahitler tarafından haber verilmekle beraber kendi tarafından dahi ikrar olunmuş ise de merkurumun ne gibi efale cüret ettiğinin ve ne gibi hareketin Hükümetin lehinde veya aleyhinde bulunduğu farkında olabilecek efkârı siyasiye eshabından olmamasına ve bahusus hiçbir işe müdahale ve müstekilere karşı da tecavüzatta bulunduğu gerek müstekiler ve gerek şahitlerden Küpeli Hacı Mehmed Efendiden maadası tarafından sureti katiye ve sarihada beyan edilmemesi ve Küpeli Hacı Mehmed'in şahadeti de muhtarı merkurumun arasına da Hükümetin emri böyledir, demek gibi bâzı sözler mırıldanmaktan ibaret olduğuna mâtuf olmasına ve müstekilerden Hamza Efendinin kapıda nöbetçi bekliyen mazlumlardan İsmail olduğunu ve Küpeli Hacı Mehmed de Hasanöğlü Emin'i irae ederck sureti irae de şu suretle tezat hâsil olmasına ve şuhudun mütaaddit su-

rette müvaceheleri ledelicra, şahadeti beynindeki mübayenet halledilememesine ve Ereğli Mahkemesince istima olunan Râkım Efendinin şahadeti diğer şuhudun şahadati ve müstekilerin ifadati bilkülliye kuvveden ıskat etmiş bulunmasına binaen maznunu merkurumun Muhtar Hacı Mehmed ve Abdullahoğlü Mustafa ve Ahmedoğlü İsmail ve Ömeroğlü Hasan ve Bekiroğlü Emin ve Hüseyinoğlü diğer Emin'in iddia olunan fiilde dahil ve iştiraklerine dair temini kanaate hadim derecede kuvveti haiz edille ve emareye tesaduf edilemediğinden bunların beraetlerine ve sebebi âhardan mevkuf değillerse tahliyelerine ve Alabıyıköğlü Ali Efendiye gelince: Merkurumun nikübedi tefrik edecek takımından olmasına ve müstekilerin sureti şikâyatına ve şuhudu müstemeanın ve bahusus işbu şahitlerden Küpeli Hacı Mehmed'in Delibaşının emri böyledir; zâbit, memur olanları derdest ederek kasabaya sevk edin merkezindedir, dediğine mütedair bulunmasına ve diğer şuhudun tarzı beyan ve şahadati da bu ciheti ihsas suretiyle teyid etmesine ve kendisinin tevilen vâkı olan ikrarına nazaran müdafaai vâkısı şu suretlerle şayanı iltifat görülemediğinden reddine ve merkurumun hareket vâkısı Hiyaneti Vataniye Kanununun ikinci maddesinde muharrer olduğu üzere vakai isyaniyede fer'an zimethal demek olduğundan bunun mâtufunaleyhi olan Kanunu Cezanın 45 nci maddesinin fıkrai mahsusası hükmüne tevfiikan ve tarihi derdesti olan 13 Teğrinisani 1336 tarihinden itibaren 10 sene müddetle küreğe konulmasına ve ancak müstekilerin silâhlarını aldıktan sonra iade etmesi ve sabahleyin arabasına bilirkâp âminen ve salimen Emirgazi karyesine kadar götürmesi gibi ahval nedametine delâlet etmekte ve şu halde esbabı muhaffifei takdiriye teşkil eylemekte bulunmuş olduğuna nazaran kanunu mezkûrun 47 nci maddesinin fıkrai mahsusası hükmüne tevfiikan ceza-yı mezkûrun üç sene kalebentliğe tahviline ve 120 kuruş masarifi muhakemenin kendisinden tahsiline Muhtar Hacı Mehmed ile İsmail haklarında ekseriyet ve cihatı sairede ittifak ile karar verilerek müddeiumumi vekili ve merkurumun mevcud oldukları halde metni kanun Makamı Riyasetten bilkirae usulü tefhim alenen icra kılındı.

13 Nisan 1337

Reisvekili

Âza

Zabit Kâtibi

Şahadati vâkıya ve istihsal edilen delâile nazaran maznunlardan Muhtar Hacı Mehmed ve Ahmedoğlu İsmail'in de müddeabih fiilinde zimethal oldukları anlaşılmakta olduğundan merkumunun dahi tayıni cezaları reyindeyim ve kararın cihatı sairesinden de müttefikim.

Âza Mülâzımı

SIRRI B. (İzmit) — Mahkemenin mahkûm ettiği adam için tophyabildiği delâili şimdi istima ettik. Bu delâilin bu adamı on sene kürek cezasına mahkûm edecek kadar kuvvetli olup olmadığımı takdiratı vicdaniyeden addederim. Mahkeme böyle söylemiş diye onun kararını kabul etmeliğimiz tabii doğru olamaz. Biz anladık ki, serd edilen delâil hakikaten zayıf değil ez'aftır. Hiç kanati vicdaniye husule getirecek derecede doğru değildir. Bundan başka vakayı mütaakıp silâhları geri götürmesi gibi bir hareketi kendisinin nedametine delil addedilerek cezasının tahfifi cihetine gidilmiştir. Eğer mahkeme bu adamın nedamet ettiğini kabul ediyorsa bu hali mahkûmiyetin tahfifini değil izalesini istilzam eder. Bir mahkeme böylece karar veremez. Eğer bu karar istiklâl mahkemesinden sâdır olaydı hükümlerini kanuna tevfiğ etmekte değil belki vicdanının meyelânına göre hükmetmekte muhtar olduğu cihetle bu kararı muvafık görebilirdik. Fakat hükmü veren mahkeme kanuna tevfiği hareket etmekte musdar olan bir mahkemedir (Netice sadaları) arz edeceğim : İstical buyurdunuz. Onun için bu adamın mücrimiyeti cihetine gitmek muvafıkı adalet değildir. Bunun ya nedametini nezi yahut bu adam mâsumdur diyerek Meclisi Âli onun hakkında âdilâne bir hüküm vermelidir. Mâruzatım bundan ibarettir.

ALİ SÜRURİ Ef. (Karahisarı Şarki) — Sırrı Beyefendi hulâsaten demek istiyorlar ki; verilen ceza usul haricindedir. Halbuki mesele öyle değildir. Tahfifi ceza hak ve salâhiyeti öteden beri caridir, efendim binaenaleyh hüküm o noktai nazardan kanuna muvafıktır.

REİS — Efendim başka söz istiyen yok, Adliye Encümeni mazbatasını reye koyacağım.

ABDÜLLAH Ef. (İzmit) — Reis Bey reye koymazdan mukaddem Sırrı Beyefendinin iddiası üzerine affını müstelzim olmak üzere reye vas'edebiz.

REİS — Efendim bu husus hakkında takrir vermediler. Adliye Encümeni mazbatasını kabul edenler ellerini kaldırsın. Adliye Encümeni mazbatasını kabul edilmiştir.

2. — *Hiyaneti vataniyeden mahkûm Hisarlı köyünden Eğri Alioğullarından Mehmedoğlu Mehmed hakkındaki evrakı hükmiyenin gönderildiğine dair Adliye Vekâleti tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatasını*

REİS — Hiyaneti vataniye ile mahkûm Bozkır Mehmedoğlu Mehmed hakkında Adliye Encümeni evrakı var :

Adliye Encümeni mazbatasını

Hiyaneti vataniyeden dolayı üç sene müddetle kalebentliğe mahkûm Bozkır kazasının Hisarlık karyesinden Eğri Alioğullarından Mehmedoğlu Mehmed hakkındaki Konya Bidayet Mahkemesinin 7 Mayıs 1337 tarihli ve 279 numaralı ilâmı ile evrakı müteferriası encümenimize tevdi olunmakla tetkik ve mütalâa olundu. Hükmü mezkûr usul ve kanuna muvafık, esbabı mucibeye müstenidolmakla tasdikı tenziholunarak Heyeti Umumiyyeye tevdi olunur.

Reis	Mazbata Muharriri	
Eskişehir	Sinob	
Abdullah Azmi	Mehmed Şevket	
Kâtip	Âza	Âza
Kângırı	Konya	Antalya
Neşet	Refik	
Âza	Âza	Âza
Konya	Sinob	Biga
Hakkı Hami		

REİS — Söz istiyen var mı efendim? Fıkrai hükmiyeyi okuyalım mı efendim? (Okunsun sesleri)

Fıkrai Hükmiye

İcabi keyfiyet bilmüzakere; her ne kadar maznununaleyh Mehmed inkârı cürüm etmekte ise de iddiası veçhile şubeye teslim olmak için geldiği kabul edilse bile böyle askere gelen bir şahsın müsellâh olarak gelmeyeceği tabii bulunması ve mahkemeye celp ve istima olunan şahit Necati efendi ile odacı Mehmedoğlu Ali'nin tayıni şahsi ile merkumun müsellâh olarak dairei hükümete kaymakamlık makamını işgal eden firari Kâmil ile birlikte gelerek merkumun muhafızlık vazifesini ifa ve telgrafhanede nö-

betçilik vazifesini iera ettiğine maalkasem şahadet etmeleri ve esbabı kanuniyeden dolayı ifadei evveliyeleri kiraat olunan diğer şahit nüfus kâtibi Mehmed efendi ve Ahmedoğlu diğer Ali'nin şahadeti dahi merkumun müsellâhan Kâmil ile birlikte merkezi kazaya gelip Kâmil'in atını tuttuğuna ve muhafız olarak telgrafhanede nöbetçilik eylediğine mütedair bulunması gibi ahval ile derecei sübuta vâsıl olmuş ve hareketi vâkıası Hiyaneti Vataniye Kanununun ikinci maddesinin ikinci fıkrasının mâtufunaleyhi olan Kanunu Cezanın 45 nei maddesine muvafık görülmüş olduğundan maddei mezkûrenin fıkrai mahsusası mucibince hakkında on sene kürek cezası bittakdir merkum Mehmed'in yağmagerlik ve ahaliî mutia üzerine silâh endahı ve saire gibi efale mücaseret etmemesi ve kendisinin ahvali siyasiyeyi idrakten âciz ve hükümetin leh ve aleyhinde vukubulan kıyâmı tefrika muktedir olmaması esbabı muhaffifei takdriyeden görülerek Kanunu Cezanın 47 nei maddesinin fıkrai mahsusası mucibince mezkûr on sene kürek cezasının tarihi derdesti olan 14 Kânunusani 1337 tarihinden itibaren üçer sene müddetle kalebentliğe tahviline ve yüz on kuruş masarifi mahkemenin tahsiline vıcahen ve müttefikân karar verilerek Müddeiumumi Süleyman Bey ve maznun hazır oldukları halde tarafı Riyasetten metni kanuni alenen kiraatle beraber usulü tefhim iera kılındı.

7 Mayıs 1337

Reis   Âza   Âza
Mahmud İhsan

LÜTFİ B. (Malatya) — Okunan fıkrai hükmiyeye nazaran bu adamın cürmü yalnız Hükümete silâhlı olarak gelmiş olmasıdır. Bu, hakikaten bir cürüm teşkil etmiş olsa bile ceraimi âdiyedendir. Usulen mahakimi âdiye ve mahalliyede rüyet edilmesi lâzımgelir. Bu adam hiçbir şey yapmamış. Yalnız, Hükümete geldiği zaman üzerinde silâh bulunmuş, nöbetçilik etmiş, ika ettiği bu cürüm ceraimi âdiyeden olmakla bundan dolayı usulen mahkemei mahalliyede dâvasının rüyet edilmesi lâzımgelir. (İsyân etmiştir sesleri) Halbuki dâvası mahkemei fevkalâdede rüyet edilmiştir. Mahkemei mahalliyeye cinayet dâvalarını rüyete memur değildir. Yalnız cünha dâvalarını rüyet edebilir. Bu gibi cinayet dâvalarını mezkûr

mahkemenin rüyet etmesi hiyaneti vataniye itibariyledir. Binaenaleyh bu cürüm ceraimi âdiyedendir. Böyle mahkemei fevkalâdeye teslim edilemez. Mesele bundan ibarettir.

TEVFİK Ef. (Kângırı) — Efendim, Konya isyanının en mühim avamili Çumralı Kâmil ile dört beş refikidir. Bunlar ta beş altı seneden beri bu işe azmetmişler, çalışıyorlar. Kâmil'in yanında bulunan rüfekası en emin adamlarıdır. Bunların bir kısmı firarda idi. Bunların evrakı geldi; muhakemesine bakılıyor. Bunlar hakikaten on seneye mahkûm olacak adamlardır. Mamafih Konya vakasının böyle aylarca, senelere sürüklenecek uzamış olmasına sebebiyet vermek doğru değildir. Rica ederim, bunların avamili asliyesinden olan beş altı kişi ki, en dehşetlileridir, bunlar tutulmuşlardır. Zaten İstiklâl Mahkemesi de oraya gitmiştir. Mahkeme bunlar hakkındaki hükmünü serian versin. Artık bu isyandan dolayısıyla kimse taciz olunmasın. Bundan çok fenalık zuhur ediyor. (Bu, sadet haricidir sesleri) Kim isyana iştirak etmiş ise onların cezaları verilir. Fakat iştirak etti diye diğerlerine husumeti olan bir adam ihbar ediyor. Bu sebepten âsayiş muhtel oluyor, herkes mutazarrar oluyor. Orada herkesin emniyeti münseliptir.

MEHMED ŞÜKRÜ B. (Karahisarı Sahib) — Verilen hüküm usule muvafıktır. Konya isyanında alâkadar olanlar mücrimini âdiyeden olmayıp mücrimini siyasiyedendir. Bunların yekdiğerine irtibatı vardır. Bu mahkûm olan zat üzerine düşen vazifeyi ifa etmiş, nöbetçilikte bulunmuş, yani nöbet beklemiş. Verilen hüküm adilânedir. Mahkeme kanaatini izhar etmiş ve bu esbabı muhaffifei cezaiyede bulunmuş bu doğrudur. Muamele gayet muvafıktır. İtiraza hacet yoktur. (Doğrudur, sadaları)

REİS — Söz istiyen yok, Adliye Encümeni mazbatasını kabul edenler lütfen ellerini kaldırsın. Kabul edilmiştir.

3. — *Hiyaneti vataniyeden mahkûm Çolak Hacı, namı diğer Artık Ömeroğlu Mevlûd hakkındaki evrakı hükmiyenin gönderildiğine dair Adliye Vekâleti tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatası*

REİS — Efendim, hiyaneti vataniye ile mahkûm Iğın'lı Mevlûd hakkında Adliye Encümeni mazbatası vardır.

Adliye Encümeni mazbatası

İlgm kazasının Çekilisüflâ karyesinden Çolak, namı diğer Mevlûd'un hiyaneti vataniye maddesinden dolayı on beş sene müddetle küreğe konulmasına dair kazayı mezkûr Bidayet Mahkemesinden sâdır olan 11 Haziran 1337 tarihli ve 60 numaralı ilâm ve evrakı müteferriası tetkik ve mütalâa olundu.

Hükmü mezkûr usul ve kanuna muvafık ve esbabı mucibeye müstenidolmakla tasdikı tenzibolunarak Heyeti Umumiyyeye tevdi kılındı.

Reis	Mazbata Muharriri	
Eskişehir	Sinob	
Abdullah Azmi	Şevket	
Kâtip	Âza	
Kângırı	Sinob	
Neşet Nâzım	Hakkı Hami	
Âza	Aza	Âza
Konya	Antalya	Konya
Refik	Halil İbrahim	Musa Kâzım

Fıkrai hükmiye

Müsellâhen gezdîğini ve Takyelinin hanesinde zuhur eden eşyadan mütevellit arbedenin taraflarından teskin edildiğini ve şu hale nazaran maznunu merkurumun hakkında isnadolunan fecayie cüreti makâmı şahadette ve istima olunan şuhudun şahadeti ve kendisinin mesul ikrariyle sabit olduğundan hareketine temas eden kanunu cezanın kırk beşinci maddesi delâletıyla Hiyaneti Vataniye Kanununun ikinci maddesinin ve ikinci fıkrası mucibince bidayeti tevkifi olan 21 Nisan tarihinden itibaren on beş sene müddetle hapsine ve mesruk palto bedeliyle cebinde bulunan 50 lira hakkında müddeinin aid olduğu mahakime müracaatte muhtariyetine ve Ahmed çavuşun dahi beraetine ve evrakın merkez müddeiumumiliği memuriyeti aliyesine lüzumu irsaline 17 Mayıs 1337 tarihinde vicahen ve müttefikan karar verilerek alelusul tarafı Riyasetten tefhim kılındı. 17 Mayıs 1337

Reis	Âza	Vekil Âza
Sevki	Ömer Lûtfi	Selim Saib
Zabıt kâtibi		Başkâtip
Mehmed Emin		Süleyman

LÜTFİ B. (Malatya) — Bundan cürmün ne olduğu anlaşılıyor.

REİS — Müsaade buyurun bunun evrakı müteferriasını bulalım, ondan sonra okuruz.

4. — *Hiyaneti vataniyeden mahkûm Hacı Mehmedoğlu Abdullah ve Mehmedoğlu Topal İdris hakkındaki evrakı hükmiyenin gönderildiğine dair Adliye Vekâleti tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatası*

REİS — Efendim, hiyaneti vataniye ile mahkûm Hacı Mehmedoğlu Abdullah ve refikı hakkındaki evrakı hükmiye vardır.

Adliye Encümeni mazbatası

Hiyaneti vataniyeden dolayı Alibey höyüğü karyesinden Mollanın Hacı Mehmedoğlu Abdullah ve Antakyalı'nın Mehmedoğlu Topal İdris'in üçer sene kalebant olunmalarına dair Konya Bidayet Mahkemesinden sâdır olan 12 Haziran 1337 tarihli ve 425 numaralı ilâm ve evrakı müteferriası encümenimizce tetkik ve mütalâa olundu.

Hükmü mezkûr usul ve kanuna muvafık ve esbabı mucibeye müstenidolduğundan tasdikı ittifaqla tensip kılınarak Heyeti Umumiyyeye tevdi olunur.

Reis	Mazbata Muharriri	
Eskişehir	Sinob	
Abdullah Azmi	Şevket	
Kâtip	Âza	Âza
Kângırı	Sinob	Konya
Neşet Nâzım	Hakkı Hami	Refik
Âza		Âza
Antalya		Konya
Halil İbrahim		Musa Kâzım

Fıkrai hükmiye

Merkez Müddeiumumisi Süleyman Bey hazır ve müşteki Hacı Abbas Efendi gelerek ve maznunlar Hacı Osman ve Topal İdris ve Abdullah dahi alelûsul nezarethaneden celbolunarak mevcut buldukları halde icabı madde ledettezakkür : Maznunlardan Hacı Mehmedoğlu Abdullah ile Topal İdris'in firarî Delibaşının maiyetinde Konya'ya kadar gelerek burada teslim olunduktan sonra müddei Hacı Abbas'ın hanesine silâh aramak üzere girdikleri kendi ikrarları ve sureti şahadet ve iddia ile de anlaşılmuş ise de para ve eşya ahzettikleri sabit olamamış ve Hükümet memurlarını iskat ve cepheye gitmek gibi hal ve hareketleri tebeyyün edememiş olduğundan merkurumun hareketlerine temas eden Hiyaneti Vataniye Kanununun ikinci maddesinin ikinci fıkrasının mâtufunaleyhi olan

kırk beşinci maddesi hükmüne tevfikân haklarında onar sene kürek cezasının, sureti saire ile usâta iltihak etmemiş ve başka gûna ihaneti vataniyede buldukları da anlaşılammış olmasi esbabı muhaffifei takdriyeden görülmekle Kanunu Cezanın kırk yedinci maddesinin fıkrâi mahsusası mucibince, üçer sene müddetle kalebentliğe tahviline ve mevkuf kaldıkları müddetin icrayı mahsubuna ve diğer maznun Hacı Osman'ın merkumanı teşvik ve tahrik ettiğine ve aslen ve fer'an hiyaneti vataniyede bulunduğuna kanaati kâmilei vicdaniye hâsıl olamadığından merkumun da beraetiyle sebebi ahardan dolayı mevkuf olmadığı takdirde hemen ihlâyı sebiline ve yüz kırk kuruş masarifi muhakemesinin mahkûmlardan tahsiline itti-

fakla karar verilerek müddeiumumi bey hazır ve müşteki Hacı Abbas ve merkuman mevcud oldukları halde metni kanun canibi riyasetten bil-kırae usulü tefhim alenen icra kılındı.

12 Mayıs 1337

Reis
Mehmed İhsan
Âza
Okunamadı

Âza
Okunamadı
Zabıt Kâtibi
Okunamadı

REİS — Söz istiyen var mı efendim? Mazbatayı kabul edenler lütfen ellerini kaldırsın. Kabul olunmuştur.

Efendim. Müsaade buyurursanız beş dakika teneffüsten sonra celsei hafiye akdedelim.

(İkinci ve üçüncü celseler hafidir)